

Rozširovanie: od 6 k 28 krajinám

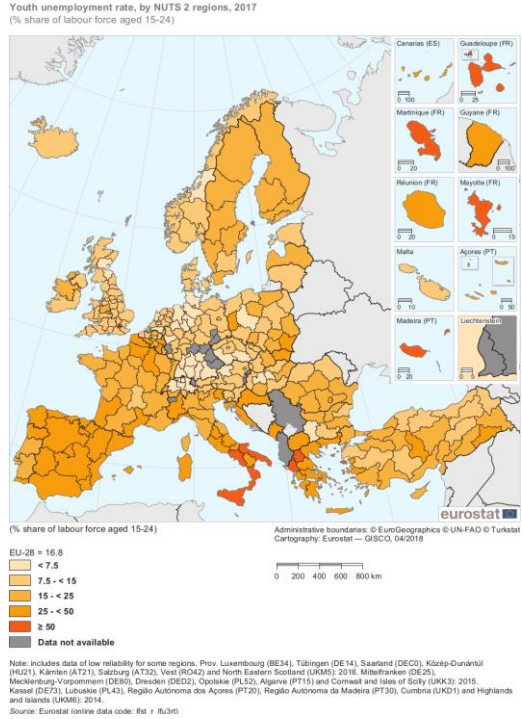
EU 28 – fázy rozširovania

- 1951 Zakladajúce štáty – Benelux, Nemecko, Francúzsko a Taliansko
- 1973 1. Rozšírenie – Dánsko, Írsko a VB
- 1981 2. Rozšírenie – Grécko
- 1986 3. Rozšírenie – Portugalsko, Španielsko
- 1995 4. Rozšírenie – Fínsko, Rakúsko a Švédsko
- 2004 5. Rozšírenie - 10 krajín
- 2007 6. Rozšírenie – Bulharsko a Rumunsko
- 2013 7. Rozšírenie - Chorvátsko

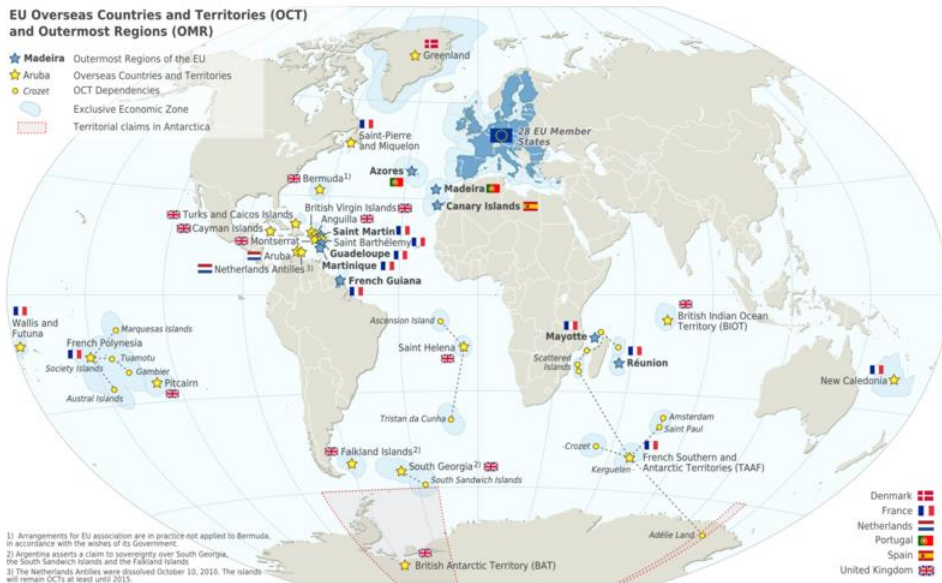
Rozširovanie EÚ

- *Kandidátske krajiny (vo vyjednávaniach alebo čakajú na vstup)* – Albánsko, Severné Macedónsko, Čierna Hora, Srbsko a Turecko
- *Asociované krajiny* – Bosna a Hercegovina a Kosovo

Územné vymedzenie EÚ

Špeciálne územia EÚ

Špeciálne územia EÚ

- 31 území
- **periférne regióny (*outermost regions*) – 9**
- platia tu zákony EÚ, platidlo Euro, mimo Schengenu
- Francúzsko: Guadeloupe, Fr. Guayana, Martinique, Reunion, Mayotte, Saint Martin (od 2009)
- Španielsko: Kanárske ostrovy
- Portugalsko: Azory a Madeira
- **zámorské krajiny a územia (*overseas countries and territories*) - 22:**
- 12 britských, 6 francúzskych, 2 holandské a 1
- dánske. Môžu využívať napr. Európsky regionálny rozvojový
- fond
- **špeciálne prípady (*special cases*)**

História - myšlienka zjednotenia Európy

- Zložitá situácia po 2 sv. vojne – hospodárska a finančná kríza, politická nestabilita, obnova zničenej a spustošenej Európy
- **Marshallov plán** - americký plán obnovy, prijatý v r. 1947 17 krajinami vo výške 12,5 mld. dolárov v období rokov 1948 – 1952.
 - Štáty sa zaviazali, že nebudú znárodňovať, zabezpečia slobodu podnikania a otvoria svoje trhy americkému kapitálu a tovaru.
- Nie všetky štáty Marshallov plán prijali – Európa sa geopoliticky rozdelila na západný a východný blok
- Šíritelia integračných ideí: **K. Adenauer, W. Churchill, A. de Gasperi, R. Schuman a J. Monnet**

- r. 1951: dôležitý integračný krok - 6 krajín podpísalo Parížsku zmluvu o založení **Európskeho združenia uhlia a ocele (Montánná únia)**
- r. 1957: tie isté štáty podpísali Rímsku zmluvu o založení **Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS)** a **Európskeho združenia pre atómovú energiu (EURATOM)**
- r. 1967: zlúčenie týchto 3 organizácií do **Európskych spoločenstiev (ES)**
- 90te roky – Maastrichtská zmluva (1991) = **Zmluva o Európskej únii**

Regionálna politika EÚ

- EÚ – mozaika regiónov
- EUROSTAT – Štatistický úrad EÚ
- NUTS regióny:

vymedzené populačne	min	max
NUTS 1	3 mil.	7 mil.
NUTS 2	800 tis.	3 mil.
NUTS 3	150 tis.	800 tis.
- Cieľ RP EÚ: dosiahnuť **kohézny stav** = vyrovnáť regionálne disparity
- Na realizáciu regionálnej politiky slúžia **štrukturálne fondy** (ekonomická a sociálna oblasť) a **Kohézny fond** (environmentálne a dopravné projekty).
- **Otázka: Ktoré štáty /regióny dostanú pomoc z EÚ a ktoré nie?**
- Ekonomická vyspelosť regiónu: ukazovatele HDP, HNP, HDP v PKS

- Vypočítal sa priemerný HDP v PKS EÚ a dostal hodnotu 100 bodov.
- Potom sa porovnáva hodnota priemeru HDP v PKS EÚ a regiónu XY
- **Región s viac ako 100 bodmi – je nad úrovňou priemeru EÚ**
- **Región s menej ako 100 bodmi – je pod úrovňou priemeru EÚ**
- **1994 – 1999:** priemer HDP v PKS EÚ = 100, všetky regióny s menej ako 100 mohli žiadať o podporu
- **Po roku 2000:** oprávnené regióny
 - pre Kohézny fond (NUTS 1) priemer HNP < 90 % EU
 - pre štrukturálne fondy (NUTS 2) priemer HDP < 75 % EU

Najbohatšie a najchudobnejšie regióny EÚ

Regional GDP per capita in the EU28 in 2013
(in PPS, EU28 = 100)

The twenty highest:			The twenty lowest:		
1	Inner London (UK)*	325	1	Mayotte (FR)	27
2	Luxembourg (LU)*	258	2	Severozapaden (BG)	30
3	Bruxelles-Cap. / Brussels Hfdst. (BE)*	207	3	Severen tsentralen (BG)	31
4	Hamburg (DE)	195	4	Yuzhen tsentralen (BG)	32
5	Groningen (NL)	187	5	Nord-Est (RO)	34
6	Bratislavský kraj (SK)*	184	6	Severoiztochen (BG)	35
6	Stockholm (SE)*	179	7	Yugoiztochen (BG)	37
8	Île de France (FR)*	175	8	Észak-Magyarország (HU)	40
9	Praha (CZ)*	173	9	Sud-Vest Oltenia (RO)	41
10	Oberbayern (DE)**	172	9	Sud-Muntenia (RO)	41
11	North Eastern Scotland (UK)	166	11	Észak-Alföld (HU)	42
12	Wien (AT)*	159	12	Dél-Dunántúl (HU)	45
12	Noord-Holland (NL)*	159	12	Dél-Alföld (HU)	45
12	Bremen (DE)	159	12	Sud-Est (RO)	45
15	Darmstadt (DE)**	158	15	Nord-Vest (RO)	47
16	Stuttgart (DE)**	156	16	Lubelskie (PL)	48
17	Utrecht (NL)	155	16	Podkarpackie (PL)	48
17	Hovedstaden (DK)*	155	16	Warmińsko-Mazurskie (PL)	48
19	Berkshire, Buckinghamshire & Oxfordshire (UK)	152	19	Podlaskie (PL)	49
20	Salzburg (AT)	151	19	Świętokrzyskie (PL)	49

* Capital region
** 2012 data

Regionálny HDP

- Regionálne HDP: do googlu uviesť kľúčové slová

Regional GDP EU pdf

- <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9618249/1-26022019-AP-EN.pdf/f765d183-c3d2-4e2f-9256-cc6665909c80>

2010

SLOVAKIA	65 869	12 100	96 985	17 900	73
Bratislavský kraj	18 297	29 200	26 940	43 100	176
Západné Slovensko	21 206	11 400	31 224	16 700	68
Stredné Slovensko	13 357	9 900	19 666	14 600	59
Východné Slovensko	13 010	8 200	19 156	12 100	49

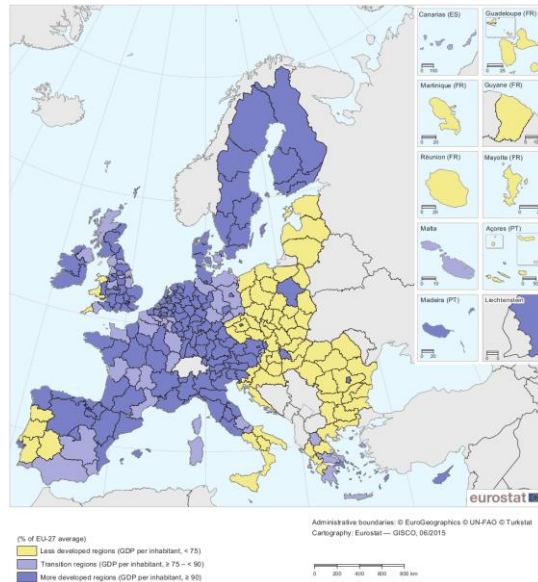
2013

SLOVAKIA	72 185	13 400	105 710	19 600	74	73 593	13 600	108 315	20 000	75
Bratislavský kraj	19 674	32 300	28 812	47 300	179	20 471	33 300	30 129	49 000	184
Západné Slovensko	23 540	12 800	34 472	18 800	71	23 504	12 800	34 584	18 800	71
Stredné Slovensko	14 195	10 500	20 788	15 400	58	14 550	10 800	21 415	15 900	60
Východné Slovensko	14 776	9 200	21 638	13 400	51	15 068	9 300	22 177	13 900	52

Programovacie obdobie 2014 - 2020

- Investície do všetkých regiónov:
 - menej rozvinuté regióny** (HDP < 75 % priemeru EÚ-27),
 - regióny s prechodným financovaním (prechodné regióny)** (HDP 75 % až 90 % priemeru EÚ-27),
 - viac rozvinuté regióny** (HDP > 90 % priemeru EÚ-27).

Regional eligibility for structural funds, by NUTS 2 regions, 2014–20 (*)
(% of EU-27 average)

Materiály pre učiteľov

- Kútik pre vzdelávanie (*Learning corner*)
- https://europa.eu/learning-corner/home_sk
- Prezentácia o EÚ ppt, pdf
- https://europa.eu/european-union/documents-publications/teachers_sk

Materiály pre učiteľov

- EUROSTAT
- Obyvateľstvo: do googlu uviesť kľúčové slová
population EU pdf
- <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9063738/3-10072018-BP-EN.pdf/ccdfc838-d909-4fd8-b3f9-db0d65ea457f>
- Statistical Atlas
- <http://ec.europa.eu/eurostat/statistical-atlas/gis/viewer/?mids=BKGCNT,C02M01,CNTOVL&o=1,1,0.7&ch=POP,C02¢er=50.03696,19.9883,3&>

Materiály pre učiteľov

- Moja krajina v bubline
- <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/BubbleChart/?lg=en>

Ďakujem za pozornosť

https://europa.eu/european-union/documents-publications/slide-presentations_sk